

**UCHWAŁA NR 32/V/2015
RADY GMINY ZATORY
z dnia 26 marca 2015 roku**

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2015-2018.

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r. poz. 594 z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.), Rada Gminy Zatory uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2015-2018, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2

Realizację programu powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Zatory
Zdzisław Lasocki

Załącznik
do Uchwały Nr 32/V/2015
Rady Gminy Zatory
z dnia 26 marca 2015 roku

**Gminny Program
Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
na lata 2015- 2018**

*Gmina Zatory
ul. Jana Pawła II 106
07-217 Zatory*

I. WSTĘP

Podstawę prawną działań związanych z pomocą dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie stanowią:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r. poz. 594 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz. U. z 2002 r. Nr 147 poz. 1231 z późn. zm.);
- ustawa z dnia z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r. poz.182 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (tekst jedn. Dz. U. z 2011 r. Nr 287 poz. 1687 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy (tekst jedn. Dz. U. z 2012 r. poz. 788 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks Karny (Dz. U. z 2014 r. poz. 538, z późn. zm.);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. poz. 1493 z późn. zm.).

Najważniejszą z nich dla realizacji niniejszego programu jest ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Ustawa ta, ma na celu zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz inicjowanie i wspieranie działań polegających na podnoszeniu świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie.

Program zakłada podejmowanie kompleksowych działań ukierunkowanych zarówno na ochronę ofiar przemocy, jak i edukowanie osób stosujących przemoc oraz korygowanie agresywnych postaw i zachowań.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. Rodzice czy opiekunowie są wzorem dla dzieci. Ważną rolę w prawidłowym funkcjonowaniu rodziny odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji życia rodziny nie jest ona w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrz rodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz z oczekiwaniami społecznymi. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Mimo, iż w relacjach międzyludzkich istniała ona zawsze, mówiono o niej niewiele, jakby nie postrzegając jej jako poważnego zaburzenia w funkcjonowaniu rodziny. Mówiąc o przemocy należy pamiętać, że jest ona zjawiskiem, które występuje powszechnie w naszym społeczeństwie, jest ona obecna w codziennym życiu, zakładzie pracy, środkach masowego przekazu i w rodzinie. Przemoc doznana w rodzinie rodzi niezmiernie szkodliwe konsekwencje, dające o sobie znać w postaci zaburzeń emocjonalnych w bliższej lub dalszej perspektywie czasowej. Najbardziej jednak niepokojące jest to, że „...przemoc rodzi przemoc, tworząc swoistą pętlę przemocy, spinając coraz to nowe generacje pokoleń”. Stosowanie przemocy prowadzi do niskiej samooceny, poczucia bezsilności i bezradności, ciągłego niepokoju, depresji, chorób związanych ze stresem. Szczególnie ogromne konsekwencje przemocy zauważa się u dzieci. Powoduje ona bowiem w ich psychice nieodwracalne skutki, które mogą dać znać o sobie dopiero w życiu dorosłym.

Rodzaje przemocy:

- **Przemoc fizyczna** - popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielanie koniecznej pomocy, itp.
- **Przemoc psychiczna** - wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie gróźb, itp.
- **Przemoc seksualna** - wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych, itp.
- **Przemoc ekonomiczna** - odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, nie zaspakajanie podstawowych materialnych potrzeb rodziny, itp.

Przemoc w rodzinie jest problemem trudnym do zdiagnozowania. To, zdaniem specjalistów, rozmiary i szkodliwości zjawisk związanych przemocą w rodzinie wskazują, że jest to jeden ze szczególnie ważnych problemów społecznych w Polsce.

Na terenie Gminy Zatory przemoc w rodzinie występuje w rodzinach o różnym statusie społecznym, bardzo często łączy się z problemem nadużywania alkoholu i niskimi dochodami. Przypadki przemocy zdarzają się w domach rodzinnych, w zamkniętym kręgu osób, gdzie świadkami są jedynie członkowie rodziny.

Prowadzone dotychczas działania informacyjne – ogólnopolskie i lokalne – spowodowały zmiany świadomości społecznej i z jednej strony – większej gotowości ofiar przemocy do ujawniania takich spraw, a z drugiej – wiążą się z większym profesjonalizmem przedstawicieli służb zobowiązanych do podejmowania interwencji i udzielania pomocy. Należy jednak zaznaczyć, że pomimo większej świadomości społecznej, tylko bardzo zdeterminowane ofiary przemocy decydują się na jej przerwanie i zgłoszenie tego faktu odpowiednim organom.

II. LOKALNA DIAGNOZA SYTUACJI

Gmina Zatory jest gminą wiejską, którą zamieszkuje 4.815 osoby (stan na dzień 31.12.2014r.) z czego ok. 50% stanowią kobiety. Dominującą grupą wiekową są mieszkańcy w wieku produkcyjnym, tj. kobiety między 18 a 60 rokiem życia oraz mężczyźni między 18 a 65 rokiem życia. Gmina ma wybitnie rolniczy charakter. Posiada 28 wsi, z czego 26 sołectw. Na terenie Gminy Zatory funkcjonują trzy szkoły podstawowe i dwa gimnazja.

Zlokalizowane są dwie parafie. Instytucjonalną działalność na rzecz pomocy osobom i rodzinom będącym w trudnej sytuacji życiowej prowadzi Ośrodek Pomocy Społecznej w Zatorach.

Z obserwacji pracowników socjalnych oraz na podstawie analizy dokumentów Ośrodka Pomocy Społecznej w Zatorach wynika, że skala występowania zjawiska przemocy na przełomie ostatnich lat utrzymuje się na podobnym poziomie. Realizując zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w różnych jej formach Ośrodek Pomocy współpracuje z Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Policją, Sądem, Kuratorami, Pedagogami placówek szkolnych, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, lokalną Służbą Zdrowia.

Gmina Zatory
ul. Jana Pawła II 106
07-217 Zatory

Współpraca dotyczy poradnictwa, interwencji i wzajemnego wsparcia przy podejmowaniu działań mających na celu zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie.

Z danych Komendy Powiatowej Policji w Pułtusku wynika, że na przestrzeni lat 2012 - 2014 wzrosła liczba przeprowadzonych interwencji domowych. Szczegółowe dane dotyczące interwencji przedstawia tabela 1.

Tabela 1. Interwencje domowe policji.

Interwencje domowe:	Liczba interwencji w roku		
	2012	2013	2014
Przemoc w rodzinie	49	58	64

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowej Komendy Policji w Pułtusku

Przemoc domowa skutkuje często rozpoczęciem procedury „Niebieska Karta”. Szczegółowe informacje na temat liczby wszczętych procedur przedstawia tabela 2.

Tabela 2. Procedura „Niebieskiej Karty”.

Procedura „Niebieskiej Karty”	Liczba procedur „Niebieskiej Karty” w roku		
	2012	2013	2014
Wszczęcie procedury „Niebieskiej Karty” w rodzinie	16	12	13

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zatorach pokazują, że mimo, iż maleje liczba wniosków o podjęcie działań w sprawie leczenia, zgłaszanych przez członków rodziny, Policję lub inne osoby celem rozpoczęcia procedury zobowiązania do leczenia odwykowego, to rośnie ilość osób skierowanych przez GKRPA do Sądu Rodzinnego o wydanie opinii w przedmiocie uzależnienia i leczenia odwykowego. Szczegółowe dane dotyczące podjęcia działań przez GKRPA przedstawia tabela 3.

Tabela 3. Działania GKRPA.

Podjęte działania przez GKRPA w Zatorach	Liczba osób w roku		
	2012	2013	2014
Ilość wniosków o podjęcie działań w sprawie leczenia	18	16	14
Ilość osób skierowanych przez GKRPA do Sądu Rodzinnego o wydanie opinii w przedmiocie uzależnienia i leczenia odwykowego	2	4	5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zatorach.

Zjawisko przemocy na terenie Gminy Zatory, wymaga zbudowania lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

III. CELE PROGRAMU

Cel główny programu:

Stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwikłanych w zjawisko przemocy.

Cele ogólne będą realizowane przez:

- 1) systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie;
- 2) podnoszenie wrażliwości społecznej wobec przemocy w rodzinie;
- 3) podnoszenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie;
- 4) udzielenie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie;
- 5) oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie.

Cele szczegółowe i zadania:

Cele szczegółowe, bezpośrednio zakładane w programie, odnoszą się do całego systemu zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie.

I. Koordynacja działań lokalnych podmiotów.

Zadanie 1: Utworzenie Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego

Cel realizacji zadania:

- a) wsparcie prawne i psychologiczne ofiar przemocy,
- b) działania korekcyjno-edukacyjne oraz wsparcie psychologiczne sprawców przemocy domowej.

Proponowane dyżury specjalistów: psycholog, terapeuta.

Zadania Punktu:

- a) udzielanie wsparcia psychologicznego i prawnego,
- b) gromadzenie i udostępnianie informacji o instytucjach i organizacjach udzielających pomocy osobom dotkniętym zjawiskiem przemocy,
- c) gromadzenie i udostępnianie informacji o instytucjach i organizacjach realizujących programy w zakresie rozładowywania napięcia, radzenia sobie ze stresem oraz rozwiązywania konfliktów,
- d) gromadzenie i udostępnianie informacji o instytucjach i organizacjach realizujących programy terapeutyczno- korekcyjne wobec sprawców przemocy.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- a) liczba porad udzielonych ofiarom przemocy,
- b) liczba sprawców przemocy objętych działaniami terapeutycznymi,
- c) liczba ponownych incydentów stosowania przemocy wśród rodzin objętych działaniami.

II. Systematyczna edukacja środowiska lokalnego.

Zadanie 1: Przygotowanie i udostępnienie materiałów o charakterze informacyjnym i edukacyjnym.

Cel realizacji zadania:

Ułatwienie dostępu do podstawowych informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy oraz podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców Gminy.

Realizacja zadania:

- a) rozpowszechnianie broszur i ulotek dotyczących zjawiska przemocy,
- b) publikowanie w Biuletynie Samorządowym informacji o lokalnym systemie pomocy i wsparcia osób uwikłanych w zjawisko przemocy domowej,
- c) rozpowszechnianie w lokalnym środowisku programów profilaktycznych,
- d) udział w ogólnopolskich kampaniach przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

*Gmina Zatory
ul. Jana Pawła II 106
07-217 Zatory*

Zadanie 2: Promowanie właściwych sposobów rozwiązywania konfliktów oraz radzenia sobie z agresją.

Cel realizacji zadania:

Wyrabianie właściwych sposobów rozwiązywania konfliktów oraz radzenia sobie z agresją.

Realizacja zadania wobec wybranych grup:

- dzieci i młodzież:
  - a) prowadzenie zajęć edukacyjno-wychowawczych w szkołach, świetlicach opiekuńczo-wychowawczych oraz klubach młodzieżowych,
  - b) realizacja szkolnych programów profilaktyki przemocy,
  - c) wspieranie aktywnych form spędzania czasu wolnego promujących zachowania nieagresywne.
- dorośli:
  - a) konsultacje indywidualne i rodzinne w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- a) ilość rozpowszechnionych materiałów o charakterze informacyjno-edukacyjnym,
- b) liczba publikacji w Biuletynie Samorządowym,
- c) liczba zrealizowanych programów profilaktycznych,
- d) liczba zrealizowanych form aktywnego spędzania czasu wolnego,
- e) liczba konsultacji indywidualnych i rodzinnych w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym.

IV. PODSTAWOWE ZADANIA GMINY

1. Tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie
2. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez:
  - porady psychologa i terapeuty,
3. Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie:
  - budowanie skutecznych form pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie;
  - współpraca z przedstawicielami poszczególnych służb i instytucji;
  - monitorowanie prowadzonych programów, które pozwolą na systematyczną ocenę efektów.

V. REALIZATORZY I ADRESACI PROGRAMU

Za realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2015-2018 odpowiadają:

- Wójt Gminy Zatory,
  - Gminny Zespół Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
  - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zatorach,
  - Ośrodek Pomocy Społecznej w Zatorach,
  - Szkoły na terenie Gminy Zatory
- przy współpracy z Komendą Powiatową Policji w Pułtusku i Placówkami Opieki Zdrowotnej.

Program przeznaczony jest dla:

- ofiar i sprawców przemocy;
- rodzin, dzieci i osób dotkniętych zjawiskiem przemocy;
- przedstawiciele instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami dotkniętymi przemocą (pedagodzy, psychologzy, nauczyciele, pracownicy socjalni, kuratorzy rodzinni i społeczni, policjanci, pracownicy służby zdrowia, duchowni);
- wszystkich mieszkańców Gminy Zatory.

Partnerzy Programu:

1. Urząd Gminy w Zatorach,
2. Ośrodek Pomocy Społecznej w Zatorach,
3. Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
4. Komenda Powiatowa Policji,
5. Placówki Opieki Zdrowotnej,
6. Placówki Oświatowe,
7. Kościoły,
8. Świetlice.

VI. PROGNOZOWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

1. Zwiększenie dostępności pomocy dla ofiar przemocy.
2. Spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie, w tym spadek liczby rodzin, w których podejmowano interwencje wielokrotnie.
3. Pogłębienie wiedzy społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy domowej poprzez działania edukacyjne.
4. Zmiana postaw społeczeństwa wobec przemocy w rodzinie.
5. Nabycie umiejętności asertywnych zachowań przez osoby i rodziny dotknięte bądź zagrożone zjawiskiem przemocy w rodzinie.

VII. FINANSOWANIE PROGRAMU

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie są środki finansowe z budżetu Gminy Zatory. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie jest zadaniem własnym gminy na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

PRZEWODNICZĄCY
Rada Gminy Zatory
[Podpis]
Edziszław Lasocki